

	<p>Силабус навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та охорона праці» <small>(назва навчальної дисципліни)</small></p> <p>Освітньо-професійної програми: «Інженерія програмного забезпечення» <small>(назва освітньо-професійної програми)</small></p> <p>Спеціальність: 121 «Інженерія програмного забезпечення» <small>(шифр та назва спеціальності)</small></p> <p>Галузь знань: 12 «Інформаційні технології» <small>(шифр та назва галузі знань)</small></p>
Рівень освіти	Фахова передвища освіта
Освітньо-професійний/освітній ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Статус навчальної дисципліни	Нормативна
Семестр	6
Обсяг дисципліни (кредити ЄКТС/загальна кількість годин)	3 кредита ЄКТС / 90 годин
Мова викладання	Українська
Оригінальність навчальної дисципліни	«Безпека життєдіяльності та охорона праці» буде корисна здобувачам освіти для отримання базових знань з ідентифікації потенційних небезпек; прогнозування наслідків впливу небезпек та надзвичайних ситуацій на організм людини; вивчення способів та засобів захисту населення в умовах надзвичайних ситуацій; організації умов праці відповідно до нормативів робочого місця та безпеки виробничих процесів в галузі комп'ютерних технологій.
Мета навчальної дисципліни	Формування знань для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та призвести до несприятливих наслідків на підприємствах, а також формування у здобувачів освіти відповідальності за особисту та колективну безпеку; отримання знань щодо стану і проблем з охорони праці у галузі.
Заплановані результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> - ЗК05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. - ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. - ЗК07. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.СК01. Здатність алгоритмічно та логічно мислити. - СК02. Здатність вдосконалювати знання і навички в галузі інформаційних технологій та усвідомлення важливості навчання протягом усього життя. - СК03. Здатність застосовувати теоретичні та емпіричні знання для розроблення, тестування, впровадження та супроводу програмного забезпечення. - СК07. Здатність розробляти модулі і компоненти програмного забезпечення за допомогою типових алгоритмів та інструментів. - СК08. Здатність забезпечувати інформаційну та функціональну безпеку програмного забезпечення. - РН03. Застосовувати спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання у сфері інженерії програмного забезпечення.
Заплановані знання та вміння	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні поняття у галузі охорони праці; - основні законодавчі акти про охорону праці; - міжгалузеві і галузеві нормативні акти про охорону праці, їх кодування; - органи державного нагляду за охороною праці; - відповідальність за невиконання вимог з охорони праці; - відшкодування збитків працівникам у разі ушкодження їх здоров'я та моральних збитків; - навчання з питань охорони праці при підготовці працівників, при їх прийнятті на роботу та в період роботи; - порядок розслідування нещасних випадків на виробництві; - поняття «виробничка санітарія» та «гігієна праці», фактори, що обумовлюють санітарно – гігієнічні умови праці; - мікроклімат та його вплив на організм людини; - загальні вимоги безпеки до систем, що працюють під тиском; - поняття про електробезпеку; - фактори, що впливають на характер ураження електричним струмом; - види електротравм; - надання першої допомоги при ураженні електричним струмом; - пожежа, шкідливі і небезпечні фактори при пожежі; - методи та речовини, що застосовуються при гасінні пожеж;

	<ul style="list-style-type: none"> - первинні засоби пожежогасіння. <p>Вміги:</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначити вимоги законодавчих і нормативних актів з охорони праці в межах певних функціональних обов'язків; - визначити вимоги щодо навчання працівників з урахуванням їх функціональних обов'язків; - надати практичну допомогу при ураженні електричним струмом і при інших видах травм; - правильно організувати робоче місце; - застосовувати отримані знання на практиці.
<p>Навчальна логістика</p>	<p style="text-align: center;">Зміст навчальної дисципліни:</p> <p style="text-align: center;">Розділ 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності та охорони праці</p> <p><u>Теми розділу 1.</u> Безпека людини, суспільства, національна безпека. Аксиоми безпеки життєдіяльності. Таксономія, ідентифікація та квантифікація небезпек. Правові та організаційні питання охорони праці. Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці. Управління охороною праці. Розслідування та облік нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві. Аналіз і профілактика травматизму. Навчання, інструктажі і перевірка знань працівників з питань охорони праці.</p> <p style="text-align: center;">Розділ 2. Природні, біологічні, техногенні та соціально-політичні небезпеки та їх наслідки</p> <p><u>Теми розділу 2.</u> Характеристика небезпечних геологічних процесів і явищ: землетрус, карст, осідання ґрунтів над гірничими виробками, зсув, обвал, ерозія ґрунту.</p> <p>Біологічні небезпеки. Вражаючі фактори біологічної дії. Характеристика небезпечних патогенних мікроорганізмів: найпростіші, гриби, віруси, рикетсії, бактерії. Пандемії, епідемії, масові отруєння людей. Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори за генезисом і механізмом впливу.</p> <p>Промислові аварії, катастрофи та їхні наслідки. Рівні виробничих аварій в залежності від їхнього масштабу.</p> <p>Класифікація небезпечних хімічних речовин за ступенем токсичності, здатності до горіння, впливом на організм людини. Характеристика класів небезпеки згідно із ступенем їхньої дії на організм людини. Особливості забруднення місцевості, води, продовольства у разі виникнення аварій з викидом небезпечних хімічних речовин.</p> <p>Соціально-політичні конфлікти з використанням звичайної зброї та засобів масового ураження. Види тероризму, його первинні, вторинні та каскадні вражаючі фактори; збройні напади, захоплення й утримання об'єктів державного значення транспорт/ Види злочинних посягань на людину. Поняття та різновиди натовпу. Поводження людини в натовпі.</p> <p>Психологічна надійність людини та її роль у забезпеченні безпеки. Захисні властивості людського організму. Види поведінки людини та її психічна діяльність: психічні процеси, стани, властивості.</p> <p>Загальний аналіз ризику і проблем безпеки складних систем, які охоплюють людину (керівник, оператор, персонал, населення), об'єкти техносфери та природне середовище. Індивідуальний та груповий ризик. Концепція прийняттного ризику.</p> <p style="text-align: center;">Розділ 3. Основи гігієни праці та виробничої санітарії.</p> <p><u>Теми розділу 3.</u> Небезпечні та шкідливі виробничі фактори. Мікроклімат виробничого середовища. Освітлення виробничих приміщень. Паспортизація санітарно-технічного стану робочих місць. Шум, вібрація, ультразвук. Електромагнітні та інші випромінювання, заходи захисту. Вплив мікроклімату виробничого середовища та шкідливих речовин на працездатність людини. Гігієнічне нормування шкідливих речовин.</p> <p style="text-align: center;">Розділ 4. Основи виробничої безпеки.</p> <p><u>Теми розділу 4.</u> Безпечність виробничого устаткування та виробничих процесів. Основи техніки безпеки. Електробезпека. Електротравматизм. Види електротравм. Класифікація приміщень за безпекою електротравм. Дія електричного струму на організм людини. Перша долікарська допомога при нещасних випадках. Чинники, що впливають на тяжкість ураження електричним струмом. Системи засобів і заходів щодо електробезпеки.</p> <p style="text-align: center;">Розділ 5. Пожежна безпека</p> <p><u>Теми розділу 5.</u> Основні поняття та визначення пожежної безпеки. Пожежна безпека. Процес горіння, його форми та види. Основні причини пожеж. Вимоги пожежної безпеки та оснащення засобами пожежогасіння об'єктів. Первинні засоби пожежогасіння. Способи та засоби пожежогасіння.</p> <p style="text-align: center;">Розділ 6. Надання першої долікарської допомоги потерпілим.</p> <p><u>Теми розділу 6.</u> Загальні принципи надання першої медичної долікарської допомоги. Надання першої долікарської допомоги при порушенні дихання і серцевої діяльності. Допомога при різних видах травм, при пораненнях і кровотечах, при обмороженні, при утопленні, отруєнні та в інших випадках.</p> <p>Види занять: лекції, практичні заняття.</p> <p>Методи навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> — вербальні/словесні (пояснення, розповідь, бесіда); — наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація).
<p>Пререквізити</p>	<p>-</p>
<p>Постреквізити</p>	<p>«Виробнича практика», «Кваліфікаційна робота»</p>
<p>Рекомендовані навчально-методичні матеріали для вивчення навчальної дисципліни</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Безпека життєдіяльності та охорона праці : підручник / В. В. Сокуренко, О. М. Бандурка, С. М. Бортник та ін. ; за заг. ред. В. В. Сокуренка ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. – 308 с. 2. Безпека життєдіяльності та охорона праці : підручник : у 2 ч. / Я. О. Серіков, Л. Ф. Коженевські, М. В. Хворост ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова [та ін.]. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова ; Краків : САС, Ч. 1 : Безпека

	<p>життєдіяльності. – 2021. – 255 с.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Безпека життєдіяльності та охорона праці : навчальний посібник / Г.З. Верескля, М.Р. Верескля, – Львів, 2018 – 262 с. 4. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці (модуль основи охорони праці) : метод. вказів. (рекоменд.) до вивч. навч.дисципл. для підгот. бакалаврів (першого рівня вищої освіти) за спеціальністю 081 «Право» денного відділення / [О.В. Байло, О.М. Потопахіна]. – Одеса : Фенікс, 2019. – 66 с. 5. Стиценко Т.С., Пронюк Г.В., Сердюк Н.М., Хондак І.І. «Безпека життєдіяльності»: навч. посібник / Т.С Стиценко, Г.В. Пронюк, Н.М. Сердюк, І.І. Хондак. – Харків: ХНУРЕ, 2018. – 336 с. 6. Атаманчук П.С., Мендерський В.В., Панчук О.П., Чорна О.Г.. Безпека життєдіяльності людини: навчальний посібник – Київ: видавництво «Центр учбової літератури», 2011 7. Березуцький В.В., Васьюковець Л.А., Вершиніна Н.А. та ін. Безпека життєдіяльності: навч. посібник –Харків: видавництво «Факт», 2007. 8. Грибан В.Г., Негодченко О.В. Охорона праці: навч. посібник / В.Г.Грибан, О.В.Негодченко – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 280 с. 9. Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності: навч. посібник – Київ: видавництво «Каравелла», 2011. 10. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с. 11. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2009. – 540 с. 12. Охорона праці (Законодавство. Організація роботи): Навч. посіб. / За заг. ред. к.т.н., доц. І. П. Пістуна. – Львів: «Триада плюс», 2010. – 648 с. 13. Охорона праці (практикум): Навч. посіб. / За заг. ред. к.т.н., доц. І. П. Пістуна. – Львів: «Триада плюс», 2011 – 436 с. 14. Серіков Я. О. Основи охорони праці: Навч. посіб. – Харків, ХНАМГ, 2007. 227с.
Матеріально-технічне забезпечення	Освітня платформа Classroom, мультимедійне обладнання.
Семестровий контроль, критерії оцінювання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поточний контроль результатів навчальної діяльності здобувачів освіти: виконання самостійних робіт, тестові завдання, контрольні роботи 2. Підсумковий контроль результатів навчальної діяльності здобувачів у формі диференційованого заліку. Оцінка «відмінно» виставляється за глибокі знання навчального матеріалу з дисципліни «Безпека життєдіяльності та охорона праці» за: <ul style="list-style-type: none"> • знання культури безпеки і ризик-орієнтоване мислення, при якому питання безпеки, захисту й збереження навколишнього середовища розглядаються як найважливіші пріоритети в житті й діяльності; • знання сучасних проблем і головних завдань безпеки життєдіяльності та охорони праці вміння визначити коло своїх обов'язків з питань виконання завдань професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації і небезпеки на виробництві та привести до несприятливих наслідків; • вміння оцінити середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства та обґрунтувати головні підходи та засоби збереження життя, здоров'я та захисту працівників в умовах загрози і виникнення небезпечних та надзвичайних ситуацій; • здатність орієнтуватися в основних методах і системах забезпечення техногенної безпеки, захисту працюючого від впливу шкідливих виробничих факторів на виробництві; • вміння обґрунтувати та забезпечити виконання комплексу робіт на об'єкті з попередження виникнення надзвичайних ситуацій, локалізації та ліквідації їхніх наслідків; • здатність орієнтуватися в основних нормативно-правових актах в області забезпечення безпеки на виробництві та в побуті; • вміння оцінити безпеку технологічних процесів і обладнання та обґрунтувати заходи щодо її підвищення; • вміння чітко, лаконічно, логічно, послідовно відповідати на поставлені питання, застосовувати теоретичні положення при виконанні практичних робіт з даної дисципліни. Оцінка «добре» виставляється за міцні знання навчального матеріалу: <ul style="list-style-type: none"> • знання сучасних проблем і головних завдань безпеки життєдіяльності та вміння визначити коло своїх обов'язків з питань виконання завдань професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання; • вільне володіння теоретичними програмними матеріалами з правових та організаційних питань охорони праці, гігієни праці, виробничої санітарії та пожежної безпеки; • може самостійно аналізувати, узагальнювати, робити висновок; • оцінювати стан готовності колективу до роботи в умовах загрози і виникнення надзвичайних ситуацій за встановленими критеріями і показниками; • в теоретичній та практичній частинах потребує допомоги викладача. Оцінка «задовільно» виставляється за посередні знання навчального матеріалу з даної дисципліни: <ul style="list-style-type: none"> • знає основні визначення та поняття з правових та організаційних питань охорони праці, гігієни праці, виробничої санітарії, пожежної безпеки; • вміння ідентифікувати небезпечні чинники природного та техногенного середовищ;

	<ul style="list-style-type: none"> • вміння оцінити безпеку технологічних процесів і обладнання та обґрунтувати заходи щодо її підвищення; • здобувач освіти не може самостійно узагальнювати, робити правильні висновки, допускає помилки і без допомоги викладача не може їх знайти та виправити. <p>Оцінка «незадовільно» виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватися при розв'язанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень з питань безпеки життєдіяльності та охорони праці.</p>
Циклова комісія	Філологічних та природничих дисциплін